

Grup d'Estats contra la Corrupció

Direcció General de Drets Humans i Assumptes Jurídics
Direcció de Control

Estrasburg, 1 d'abril del 2011

Greco RC I-II (2008) 7
Addenda
Traducció no oficial

Primer i segon cicle d'avaluació conjunts

Addenda a l'Informe de compliment sobre Andorra

Adoptat pel GRECO
a la 50a reunió plenària
(Estrasburg, 28 de març – 1 d'abril del 2011)

I. INTRODUCCIÓ

1. El GRECO ha adoptat l'Informe d'avaluació conjunt del primer i el segon cicles amb motiu de la 31a reunió plenària (8 de desembre del 2006). Aquest informe (GRECO Aval I-II Rep (2006) 1E), que conté 18 recomanacions per a Andorra, el va fer públic el GRECO el 7 de febrer del 2007.

2. Andorra ha presentat l'Informe de situació requerit pel procés de compliment del GRECO el 30 de juny de 2008. Basant-se en aquest informe, i després d'una sessió plenària, el GRECO va adoptar l'Informe d'avaluació conjunt del primer i el segon cicles (Informe RC) sobre Andorra, en la seva 41a sessió plenària (19 de febrer de 2009). Aquest darrer informe es va fer públic el 4 de març de 2009. L'Informe de compliment (Greco RC-II (2008) 7F) va arribar a la conclusió que les recomanacions i, vii, viii, x i xi s'han implementat satisfactòriament i les recomanacions iv, v, ix i xviii s'han tractat satisfactòriament. Les recomanacions ii, iii, vi, xii, xiii, xiv i xvii s'han implementat en part i les recomanacions xv i xvi i no s'han implementat; el GRECO va sol·licitar informació addicional sobre la seva implementació. Aquesta informació es va facilitar el 30 d'agost de 2010 i es va actualitzar el 25 de febrer de 2011.

3. Aquesta Addenda a l'Informe de compliment del primer i segon cicles conjunts té com a objectiu, de conformitat amb l'article 31, apartat 9.1, del Reglament intern del GRECO, avaluar la implementació de les recomanacions ii, iii, vi, xii, xiii, xiv, xv, xvi i xvii a la llum de la informació addicional a què es refereix l'apartat 2.

4. Les autoritats andorranes indiquen, amb caràcter preliminar, que, després del canvi de govern resultant de les eleccions d'abril de 2009, també han tingut lloc canvis en l'Administració, fins i tot dins la Unitat de Prevenció i Lluita contra la Corrupció (UPLC), que s'encarrega específicament de seguir les relacions amb el GRECO. Tanmateix, remarquen la voluntat del govern d'implementar totes les recomanacions del GRECO, però diverses dificultats materials, econòmiques i altres dificulten abordar totes les qüestions pendents.

II. ANÀLISI

Recomanació ii

5. El GRECO ha recomanat de procedir a un estudi sobre l'extensió i les característiques de la corrupció susceptibles d'existir a Andorra, que compregui els sectors més exposats, tot avaluant l'eficàcia dels instruments i dels mecanismes existents contra la corrupció, fet que permetrà definir les polítiques anticorrupció d'una manera adient.

6. El GRECO recorda que, en l'Informe de compliment, havia pres nota que es va crear el gener del 2008 la Unitat de Prevenció i Lluita contra la Corrupció (UPLC) i que el seu mandat era coordinar i realitzar el referit estudi en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Andorrans (institució pública que s'encarrega d'elaborar estudis sociològics). Es van dur a terme treballs preparatoris¹; el GRECO va considerar, aleshores, que la recomanació s'havia complert parcialment.

¹ Les característiques principals d'aquests estudis s'han definit durant el segon semestre de 2008 i els treballs havien de començar el primer semestre del 2009.

7. Les autoritats andorranes indiquen actualment que el Govern ha reprès el treball preparatori per a l'estudi de la corrupció a Andorra, que gira entorn a una consulta en dues parts: a) un qüestionari que se centra en la percepció de corrupció al país ha estat lliurat a tot el personal de l'Administració el maig de 2010 (funcionaris, agents de l'Administració central i de tots els cossos especials —policia, bombers, justícia, etc.—), però també a l'Administració dels set comuns del Principat; i b) s'han inclòs preguntes sobre la corrupció en l'enquesta de l'“Observatori socioeconòmic andorrà” (aquesta enquesta es realitza una o dues vegades l'any sobre una mostra de 850 persones); això també permetrà d'integrar la percepció de la societat civil i, per tant, d'entendre millor les mesures necessàries contra la corrupció. Un primer sondeig —els resultats del qual van ser publicats per l'Observatori²— ha tingut lloc el novembre de 2010 i s'utilitzarà cada any a fi de determinar l'evolució de la percepció de la corrupció per part de la societat civil andorrana.

8. En l'actualitat, els resultats del sondeig de maig de 2010 són objecte d'una anàlisi acurada del Govern i es publicaran tan bon punt el Govern hagi completat aquest estudi.

9. El GRECO pren nota de la informació facilitada i dels esforços esmerçats per estudiar la magnitud i les característiques de la corrupció a Andorra. No obstant això, lamenta que quatre anys després d'adoptar l'informe d'avaluació —encara que hagi tingut lloc un canvi de govern entremig—, no s'hagi finalitzat encara cap síntesi amb les conclusions extretes de les dades recollides per a les polítiques anticorruptió. El GRECO recorda que l'Informe d'avaluació (vegeu en particular els paràgrafs 17 i següents) va assenyalar l'absència d'antecedents penals o d'informació sobre la corrupció, tot i que hi ha alhora importants vulnerabilitats a Andorra; per tant, anima fortament el Principat perquè esmerci esforços més actius per a complir amb aquesta recomanació.

10. El GRECO conclou que la recomanació ii s'ha complert parcialment.

Recomanació iii

11. *El GRECO ha recomanat de reforçar la Unitat d'Investigació del Servei de Policia Criminal i promoure, mitjançant la formació o altres mitjans, l'especialització d'alguns dels seus funcionaris en les infraccions de corrupció, així com en les de criminalitat, i alhora els mecanismes econòmics i financers, inclòs el blanqueig de diners, que s'hi podrien veure vinculats.*

12. El GRECO recorda que, en l'Informe de compliment, va observar amb satisfacció que: a) s'havien reforçat els mitjans de personal de la policia criminal, incloent-hi els responsables dels dossiers de delictes greus, entre els quals el crim organitzat, el blanqueig de diners i la corrupció; i b) la reorganització dels serveis havia confirmat l'existència de grups més especialitzats dedicats a aquest tipus de delictes. No obstant això, tot i la bona voluntat de les autoritats, les iniciatives en matèria de formació continuaven sent insuficients; per tant, la recomanació havia de considerar-se com a complerta parcialment.

13. Les autoritats andorranes indiquen, en la informació complementària, que els sis funcionaris de policia que integren el grup 2 dels serveis de policia criminal (crim organitzat i blanqueig de capitals) estan especialitzats en la delinqüència organitzada,

² Consulteu http://www.iea.ad/index.php?option=com_content&view=article&id=54&catid=4&Itemid=31; l'Observatori ha seguit el mètode utilitzat per l'Institut Eurobaròmetre per al seu sondeig europeu de 2009 sobre la corrupció.

la corrupció, el blanqueig de diners i els delictes econòmics en general. Els nous agents, que van arribar el 2009, han seguit les formacions següents³: a) un curs sobre la corrupció i el blanqueig de diners, realitzat del 16 al 27 de novembre de 2009 (un agent del grup 2 hi va participar); b) un curs sobre les investigacions de delictes econòmics, realitzat els dies 14 i 15 de novembre de 2009 (un agent del grup 2 hi va participar); i el novembre del 2010 (també un agent); c) Tots els membres també van assistir a una formació especial dedicada a identificar estructures legals i financeres a escala nacional i internacional (fideïcomisos, empreses deslocalitzades —*off-shore*—, fundacions, etc.) organitzada pel Col·legi d'Economistes d'Andorra durant l'any 2009.

14. Quant a la formació continuada, els membres de la unitat criminal assisteixen sistemàticament (s'estableix un ordre rotatiu entre els membres) a reunions, conferències, seminaris i altres, organitzats sobre el tema per part d'organismes públics o privats, tant a escala nacional com internacional, com ara: a) una conferència sobre els procediments de control intern (*due diligence*) que s'apliquen en la prevenció del blanqueig de diners als estats espanyol i francès, i organitzada pel Col·legi d'Advocats d'Andorra; b) una conferència sobre la prevenció, la investigació i la persecució del crim organitzat, i el blanqueig de diners (febrer de 2009), que van impartir diversos magistrats i fiscals de l'Estat espanyol; i c) un seminari sobre el cobrament i la gestió d'actius a la Unió Europea, organitzat per la xarxa CARIN d'Europol i per la Policia Nacional d'Espanya.

15. Finalment, cal assenyalar que la UPLC i el Consell Superior de Justícia van organitzar els dies 5, 6 i 7 d'octubre de 2010, en cooperació amb l'Escola Judicial del Consell General del Poder Judicial espanyol, un seminari de formació dedicat a diversos aspectes de la lluita contra la corrupció (vegeu més avall també la recomanació xvii, apartats 49 i següents). El programa del seminari de 30 hores en total estava estructurat en sis mòduls de dues a tres hores cadascun⁴, i anava destinat a professionals de la Policia (inclosos els agents de la unitat criminal) i a la justícia.

16. El GRECO pren nota i reconeix els esforços d'especialització i de formació en el si de les forces de l'ordre.

17. El GRECO conclou que la recomanació iii s'ha tractat satisfactòriament.

Recomanació vi

18. *El GRECO ha recomanat que el Consell Superior de la Justícia adopti i apliqui uns criteris precisos i objectius per a la renovació del càrrec de batlle o de fiscal, tenint en compte, entre d'altres, el mèrit i l'experiència professionals.*

19. El GRECO recorda que, en l'Informe de compliment, les autoritats andorranes van anunciar que el Ministeri d'Interior i de Justícia havia iniciat un projecte legislatiu el mes

³ Aquests cursos han estat organitzats per la Comissaria General de Policia Judicial d'Andorra i el seu homòleg espanyol, gràcies als acords de cooperació per a la formació signats entre ambdós països.

⁴ I: Introducció general al fenomen de la corrupció; II: Transparència i control del poder judicial davant la corrupció, qüestions institucionals, especialització i òrgans *ad hoc*, etc.; III: Respostes internacionals a la corrupció: ONU, OCDE, Consell d'Europa, i avaluacions del GRECO, etc.; IV: Respostes penals aportades a la corrupció, la responsabilitat de les persones jurídiques, els conceptes de coautors, tràfic d'influències, etc.; la corrupció en el sector privat; el blanqueig del producte de la corrupció; V: les investigacions policials i judicials en casos de corrupció (instruments i tècniques, estratègies d'investigació de frau en les licitacions relacionades amb béns i serveis, particularitats de les investigacions en l'àmbit de la corrupció relacionada amb l'urbanisme, investigacions de blanqueig de diners i destinades a localitzar els béns decomissables, alguns problemes vinculats al moviment de diners i a la interpretació de documents bancaris, etc.; VI: mecanismes de cooperació internacional en matèria judicial.

de maig de 2008. Aquest projecte pretenia reforçar l'objectivitat en la renovació de batlles i fiscals (renovació automàtica llevat de raons objectives, etc.) i oferir-los oportunitats de carrera més clares (mandat de 6 anys). Es tractava llavors d'un projecte en què els diversos elements encara no es podien apreciar de cara a la recomanació i el GRECO va considerar, per tant, que la recomanació vi s'havia aplicat parcialment.

20. Les autoritats andorranes indiquen ara que el Govern està ultimant un nou projecte de llei que estableix una carrera judicial i que implica un sistema més objectiu de renovació de batlles i fiscals (a la pràctica, a partir d'ara es renovarà automàticament llevat que el titular es retiri de manera voluntària o que hi hagi una sanció disciplinària que impliqui el cessament de les funcions) i un sistema de progressió més definit, que tingui en compte l'experiència i el mèrit professional. Les autoritats indiquen que el projecte de llei ha estat objecte de consultes amb els diferents col·lectius de la justícia, —jutges, fiscals, Col·legi d'Advocats, etc.—. No obstant això, la situació política actual del país obliga a dissoldre el Parlament i a convocar eleccions anticipades per a l'abril del 2011, fet que no permet al Govern iniciar els tràmits parlamentaris per aprovar el text.

21. El GRECO lamenta que el projecte de llei de maig de 2008 no s'hagi pogut completar abans de les últimes eleccions parlamentàries i del canvi de govern el 2009, i que el nou projecte que va prosseguir l'any 2010 tindrà el mateix acabament. El GRECO lamenta profundament la incertesa que hi ha en relació amb el contingut del projecte legislatiu actual i amb el seu futur a mitjà termini. Per això insta Andorra perquè —després de les eleccions— repregui ràpidament aquest projecte legislatiu tan important per a l'organització de la justícia al país.

22. El GRECO conclou que la recomanació vi s'ha complert parcialment.

Recomanació xii

23. *El GRECO ha recomanat de a/ precisar les regles sobre la transparència de les activitats administratives, especialment sobre la garantia de l'accés als documents públics en l'àmbit central i comunal, assignant a una autoritat apropiada la responsabilitat de vetllar pel respecte d'aquestes regles; b/ iniciar una reflexió sobre les mesures addicionals que permetrien millorar la comunicació amb el públic.*

24. El GRECO recorda que en l'Informe de compliment, aquesta recomanació es va considerar parcialment implementada principalment a causa de la manca d'iniciativa concreta referent a la primera part de la recomanació (l'informe d'avaluació havia esmentat la dificultat d'accedir a la informació purament administrativa a escala central i local, i referent a la justícia). Semblava que s'havia començat a reflexionar sobre les millores desitjables en matèria d'accés als documents públics; això no obstant, encara no s'ha vist res de tangible.

25. Les autoritats andorranes recorden un cop més, en relació amb la primera part de la recomanació, que el Govern considera que l'article 42 del Codi de l'Administració ja dona una cobertura adequada a la recomanació. No obstant això, es va decidir de reprendre el debat sobre una possible modificació de l'article 42 del Codi de l'Administració per fer-lo més precís i adaptar-ne el contingut a la Recomanació Rec(2002)2 sobre l'accés als documents públics, adoptada pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa a Estrasburg el 21 de febrer de 2002. Les autoritats andorranes indiquen que volen mantenir informat el GRECO sobre els avenços en aquest àmbit.

26. Les autoritats també han informat de noves iniciatives per millorar la comunicació amb el públic (segona part de la recomanació): el Departament de Comunicació del

Govern redacta a partir d'ara de manera automàtica comunicats de premsa sobre tots els assumptes diaris del Govern; cada Consell de Ministres dóna lloc a una conferència de premsa per tal de respondre principalment a les preguntes plantejades; es convoca la premsa amb motiu de qualsevol assumpte considerat important. El portal informatiu del Govern (www.govern.ad), que proporciona informació sobre les activitats diàries d'aquest últim, s'ha millorat des d'un punt de vista tècnic i és possible seguir progressivament l'agenda d'actes oficials dels membres del Govern. Finalment, les xarxes socials *Facebook* i *Twitter* s'utilitzen per proporcionar un accés especial a la informació i documentació per als membres de la premsa andorrana.

27. El GRECO pren nota amb satisfacció que continuen els esforços per millorar encara més la comunicació amb el públic (segona part de la recomanació), però assenyala que, pel que fa a la primera part de la recomanació, la situació és la mateixa que la que s'esmentava en l'Informe de compliment: la situació no ha millorat pas pel que fa a la millora de la regulació sobre l'accés a la informació i als documents en poder de les autoritats públiques (centrals i locals).

28. El GRECO conclou que la recomanació xii s'ha complert parcialment.

Recomanació xiii

29. *El GRECO ha recomanat de reforçar el rol del Tribunal de Comptes i del Departament d'Intervenció General en el control de la corrupció, i concretament: a/ instar-lo a recórrer de manera més freqüent el control de la gestió dels objectius i de l'eficàcia dels comptes públics; b/ donar al Tribunal la possibilitat de recomanar mesures individuals (disciplinàries) i institucionals a l'Administració; c/ reforçar la cooperació entre el Tribunal i el DIG, en concret amb la disponibilitat periòdica dels resultats dels controls interns que realitza el DIG.*

30. El GRECO recorda que en l'Informe de compliment es va remarcar que, més enllà de la sensibilització de què s'han beneficiat els membres del Tribunal de Comptes (TC) després de la visita d'avaluació, no s'ha informat de cap acció que anés dirigida a que el TC i el DIG associessin els seus esforços en la lluita contra la corrupció. Dit això, tots dos han començat aparentment, ara, a tenir en compte el control de gestió dels objectius i el control de l'eficiència en els seus plans i mètodes de treball. Quant a la segona part de la recomanació, el tribunal no tenia (o no se li reconeixia), tot i l'àmplia redacció de la llei, el dret de proposar mesures disciplinàries; semblaria que s'ha començat a reflexionar sobre com abordar aquesta qüestió. Quant a l'última part de la recomanació, el GRECO va assenyalar que el DIG presenta informes periòdics i que els auditors del TC hi tenen ampli accés i els utilitzen, a diferència de la situació que hi havia en el moment de la visita *in situ* (cap informació del DIG estava a disposició del TC). Per consegüent, la recomanació es va considerar que s'havia implementat parcialment i el GRECO esperava que hi haguessin més esforços per involucrar més i més explícitament el TC i el DIG en la lluita contra la corrupció i per poder recomanar mesures individuals (disciplinàries) i institucionals a l'Administració.

31. Les autoritats andorranes indiquen que, per tal de complir plenament amb aquesta recomanació, es van organitzar reunions de treball els mesos de gener i febrer de 2011 entre la Unitat de Prevenció i Lluita contra la Corrupció (UPLC), el Tribunal de Comptes (TC) i el Departament d'Intervenció General (DIG). El projecte té un doble objectiu. El primer té per objecte reforçar la cooperació entre el DIG i el TC; més enllà del fet que els resultats dels controls efectuats pel DIG estiguin actualment a disposició del Tribunal de Comptes, es tractarà de desenvolupar normes de control comunes i una planificació coordinada de les seves activitats (fet que probablement requerirà

modificacions legislatives). Un segon objectiu associarà al TC i al DIG també els serveis responsables de les adjudicacions de les licitacions; es tractarà per a aquests serveis de: a) millorar la planificació pressupostària de les despeses (per solucionar les irregularitats més freqüents que es plantegen dels canvis i de la revisió dels preus de les licitacions que no condueixen, a la pràctica, a una nova autorització de despesa tal com requereix l'art. 31 de la Llei de les finances públiques; b) implementar un sistema que asseguri la transparència, l'objectivitat i la uniformitat dels criteris d'atribució de les licitacions (en particular, amb la inclusió sistemàtica d'un plec de condicions en totes les licitacions). Les conclusions d'aquestes reunions haurien d'estar disponibles el juny del 2011.

32. El GRECO assenyala que s'han pres noves iniciatives per tal d'associar més de prop el control general de l'Administració amb els esforços per lluitar contra la corrupció, en aquest cas en el marc d'un enfortiment de la disciplina pressupostària i en el d'una reforma del dispositiu d'atribució de licitacions —un sector considerat altament vulnerable a la corrupció i als conflictes d'interès a Andorra, tal com l'Informe d'avaluació havia subratllat. El GRECO espera que aquests esforços també se centraran en el tema de la normativa sobre contractació pública de les entitats locals, que estan particularment exposades al risc. El GRECO lamenta que encara no s'hagi informat de cap iniciativa legislativa o del propi Tribunal de Comptes perquè aquest darrer pugui recomanar, de resultes dels seus controls, mesures correctives individuals (disciplinàries) i institucionals a l'Administració. Per tant, el GRECO no pot concloure que aquesta recomanació s'hagi aplicat plenament.

33. El GRECO conclou que la recomanació xiii s'ha complert parcialment.

Recomanació xiv

34. *El GRECO ha recomanat: a/ d'adoptar en el termini més breu possible les línies directrius deontològiques (codi de conducta) per a l'Administració pública, la central i la comunal, i també per als cossos especials de Policia i de Duana; i b/ d'introduir les accions formatives en matèria de deontologia.*

35. El GRECO recorda que en l'Informe de compliment s'informava de les tasques realitzades en el desenvolupament de principis ètics (inclòs un projecte de Codi de conducta per a l'Administració central, basat en el model de codi de conducta per als funcionaris que figura com a annex a la Recomanació R(2000)10 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa). Aquestes tasques es van haver de congelar arran de les incerteses sobre la reforma de la Llei de la Funció Pública, i no hi havia cap projecte similar per al personal dels col·lectius i administracions locals. En relació amb les actuacions formatives, es demanava de revisar aquesta qüestió tan bon punt s'haguessin adoptat els diversos codis deontològics.

36. Les autoritats andorranes indiquen que el Consell de Ministres del Principat va aprovar finalment el codi per al conjunt de l'Administració en data 21 d'abril de 2010 i es va publicar al Butlletí Oficial el 30 de juny de 2010. Es va distribuir a tot el funcionariat per correu electrònic intern a fi que en fossin coneixedors. Se n'ha presentat una traducció al francès al GRECO. Les autoritats indiquen que el text s'aplica als funcionaris i agents amb caràcter indeterminat (contractuals o temporals) de l'Administració central, així com als assessors especials, i que els membres del Govern es regeixen per la Llei del 15 de desembre de 2000 (que pel que sembla no conté normes de conducta similars). Es va aprovar un codi específic per al cos especial dels funcionaris de duanes en el Consell de Ministres del 7 de juliol de 2010; el codi aplicable al cos especial del Servei de Policia encara s'està redactant. Pel que fa a les administracions locals (comuns), la Unitat de Prevenció i Lluita contra la

Corrupció (UPLC) els va enviar a l'agost de 2010 una còpia del codi d'ètica de l'Administració central i els convidava a adoptar un codi d'ètica similar, aplicable a cada comú. Dos dels set comuns han adoptat a data d'avui un reglament similar al codi que s'ha esmentat anteriorment.

37. Pel que fa a la formació, un cop s'hagin aprovat tots els codis, s'organitzaran sessions de formació per conèixer-los millor. No obstant això, tal com ja es va informar en l'Informe de compliment, en les sessions periòdiques que organitza l'Administració per sensibilitzar tots els funcionaris en matèria de corrupció, també es tracta la qüestió de l'ètica. Les autoritats andorranes especifiquen, d'una banda, que la formació i sensibilització per lluitar contra la corrupció són a partir d'ara una matèria obligatòria per als nous agents incorporats a l'Administració pública central, i, d'altra, que el Govern ha encomanat als diferents serveis que garanteixin l'organització de cursos en relació amb el Codi de conducta. De moment, no es coneix el curs que s'hi ha donat.

38. El GRECO pren nota dels progressos realitzats pel que fa a aquesta recomanació, principalment la introducció del codi duaner i l'aplicable a l'Administració general de l'Estat (de què el GRECO n'ha pogut apreciar la importància de les disposicions, i ha pogut constatar que disposa d'un sistema de sancions en cas d'incompliment, que s'articula amb la Llei de la Funció Pública). Anima el país perquè finalitzi l'adopció de disposicions similars per als membres del Govern, la Policia i els diversos col·lectius comunals, i perquè iniciï les accions formatives corresponents per tal de complir plenament amb la recomanació.

39. El GRECO conclou que la recomanació xiv s'ha complert parcialment.

Recomanació xv

40. *El GRECO ha recomanat d'introduir un mecanisme de protecció contra eventuais represàlies, per als agents públics que denunciïn de bona fe les sospites de corrupció.*

41. El GRECO recorda que, en l'Informe de compliment, aquesta recomanació no s'havia considerat com a implementada perquè mancava una iniciativa concreta.

42. Les autoritats andorranes indiquen que la qüestió continua en estudi, però que, tanmateix, s'ha implementat una primera mesura adreçada a facilitar les denúncies en el marc de la creació del lloc web de la UPLC (www.uprevencio.ad) que inclou una bústia dissenyada per recollir denúncies anònimes. Aquest lloc web pretén presentar la unitat de prevenció i lluita contra la corrupció als ciutadans i conté informació sobre la corrupció (inclosos els informes del GRECO traduïts al català). El Servei de Policia també implementa actualment un nou lloc web, que inclou una bústia dissenyada per recollir denúncies anònimes, siguin quins siguin els delictes. L'anonimat de les denúncies s'introdueix precisament per permetre al Servei de Policia obrir investigacions que puguin donar lloc a un procediment penal, evitant possibles represàlies, de tot tipus, contra el denunciant.

43. El GRECO pren nota de la creació de bústies de correu electrònic destinades a rebre denúncies anònimes. No obstant això, considera que aquestes mesures no poden ser mai una alternativa satisfactòria a les mesures preconitzades per la recomanació⁵.

⁵ El GRECO considera que, atesa la manera com el dispositiu de la bústia està integrat en el lloc de la UPLC (per exemple, l'absència de qualsevol informació o explicació complementària sobre l'existència i l'ús d'aquesta bústia —el lloc web de la UPLC també queda desproveït de gairebé qualsevol informació—), no és ni més ni menys que una adreça de correu electrònic clàssica que no aporta res més al correu tradicional, que també pot ser anònim.

D'altra banda, l'existència d'un veritable dispositiu de protecció dels denunciants esdevé també un element de dissuasió de la corrupció dins de les institucions. Per tant, és una sort que es continuï reflexionant sobre aquests temes actualment, però, en general, encara no s'ha donat una resposta significativa a aquesta recomanació.

44. El GRECO conclou que la recomanació xv no s'ha complert.

Recomanació xvi

45. *El GRECO ha recomanat de: a/ regular de forma més rigorosa els conflictes d'interessos, les incompatibilitats i les activitats accessòries que concerneixen el conjunt dels agents públics (funcionaris, contractuals, personal electe o d'estatut especial); b/ preveure un mecanisme de seguiment apropiat de l'aplicació de la reglamentació en la matèria; c/ regular la migració d'agents públics cap al sector privat.*

46. El GRECO recorda que, en l'Informe de compliment, es va observar l'absència de qualsevol progrés o projecte concret en el compliment d'aquesta recomanació. Vistes les reserves expressades pel Principat sobre les dificultats d'aplicació de les mesures recomanades en un país d'aquestes dimensions, el GRECO va assenyalar que la finalitat d'aquesta recomanació no era introduir prohibicions absolutes sobre els conflictes d'interès, les activitats auxiliars i la migració dels funcionaris públics cap al sector privat, sinó que més aviat era establir un marc que permetés reduir el risc i fer més difícils els abusos ("regular més estrictament"), ja que se n'havien observat alguns durant la visita *in situ*.

47. Les autoritats andorranes indiquen que el tema segueix sent objecte d'estudi i que, en el context més ampli de la revisió de la Llei de la Funció Pública (LFP), que s'ha iniciat, el tema de les incompatibilitats i el *pantouflage* (migració cap al sector privat) donarien lloc a una reglamentació més elaborada que en l'actualitat. Un projecte de llei de modificació de la Funció Pública està en fase d'elaboració, amb negociacions amb els sindicats de la Funció Pública, membres del Govern i representants dels grups parlamentaris (reunions del 27 de juliol i del 26 d'octubre de 2010). Les conclusions es van concloure a principis d'aquest any i, tot i que encara no són públiques, és possible afirmar que s'han identificat moltes situacions de conflictes d'interès potencials (principalment funcionaris que ocupen càrrecs en els consells administració d'empreses privades o mandats en el si d'associacions o federacions) i que en realitat això exigeix canvis legals. La qüestió de la creació d'un mecanisme de seguiment de l'aplicació de la reglamentació es va debatre en la reunió del 26 d'octubre de 2010. La convocatòria d'eleccions anticipades per a l'abril del 2011, però, en retardarà el procés.

48. El GRECO pren nota de la informació facilitada i acull gratament que es preparin esmenes a la Llei de la Funció Pública, fet que suposa un cert progrés en la implementació d'aquesta recomanació. Les intencions del país i el contingut del projecte de llei encara no s'han aclarit sobre els diferents punts de la recomanació. Això també s'aplica a la interacció amb el Codi de conducta a què es refereixen l'apartat 35 i següents, que inclou en els seus articles del 10 al 12 disposicions bàsiques (i formulades en termes generals) sobre els conflictes d'interessos, les incompatibilitats i les activitats públiques o polítiques, un codi que es remet, tanmateix, a la LFP pel que fa a la qüestió de les sancions en cas de violació dels principis que planteja. D'altra banda, el context de les eleccions anticipades fa que el seguiment dels treballs continuï sent a hores d'ara molt incert.

49. El GRECO conclou que la recomanació xvi s'ha complert parcialment.

Recomanació xvii

50. *El GRECO ha recomanat de: a) introduir la responsabilitat de les persones jurídiques en matèria de corrupció i de preveure sancions (pecuniàries i altres) en cas d'aquesta responsabilitat; b) prendre les mesures necessàries (formacions, sensibilitzacions i altres) per familiaritzar més la Policia i la Justícia amb la nova legislació sobre la responsabilitat de les persones jurídiques.*

51. En l'Informe de compliment, el GRECO remarcava que Andorra havia introduït eficaçment la responsabilitat de les persones jurídiques en els delictes de corrupció i de tràfic d'influències el mes d'octubre de 2008 i que les sancions previstes, pecuniàries i d'un altre tipus, semblaven adequades (primera part de la recomanació). No obstant això, no s'havien pres mesures per familiaritzar més els professionals de la Policia i de la Justícia amb aquest nou mecanisme jurídic (segona part de la recomanació, i que va fer, per tant, que es considerés parcialment implementada).

52. Les autoritats andorranes indiquen que la UPLC i el Consell Superior de la Justícia van organitzar per als dies 5, 6 i 7 d'octubre de 2010, en cooperació amb l'Escola Judicial del Consell General del Poder Judicial espanyol, un seminari de formació dedicat a aquest tema i destinat a familiaritzar els professionals de la Policia i de la Justícia amb les noves disposicions penals corresponents. L'ocasió també es va aprofitar per abordar més àmpliament la qüestió de la corrupció. El programa d'aquest seminari de 30 hores en total estava estructurat en sis mòduls, un dels quals, d'una durada de tres hores, va abordar la responsabilitat penal de les persones jurídiques, entre altres temes (com ara la corrupció en el sector privat, les nocions de coautor, de tràfic d'influència, de negociació prohibida que involucra un funcionari, de malversació, de blanqueig del producte de la corrupció). Entre els 23 participants hi havia principalment membres dels tribunals (batlles d'instrucció, secretaris judicials de les seccions penals de la justícia), fiscals i agents de policia (membres dels departaments d'investigació criminal).

53. El GRECO pren nota de la informació facilitada referent al seminari celebrat a l'octubre de 2010 en el decurs del qual es va abordar efectivament amb l'audiència el tema de la responsabilitat de les persones jurídiques; el que volia la recomanació. El GRECO lamenta, però, que no s'hagi dedicat més temps o més mòduls de formació a aquest tema i considera que, en general, i tenint en ment les dimensions del país, s'han pres mesures en tots els punts de la recomanació, tot i que les autoritats andorranes farien bé d'assegurar-se que la responsabilitat de les persones jurídiques es tracti de nou a fi de permetre tractar els diversos aspectes tècnics amb més detall.

54. El GRECO conclou que, en conjunt, la recomanació xvii s'ha tractat satisfactòriament.

III. CONCLUSIONS

55. Tenint en compte tot el mencionat precedentment, el GRECO conclou que les recomanacions iii i xvii han estat complertes satisfactòriament. Les recomanacions ii, vi, xii, xiii, xiv i xvi han estat tractades parcialment i la recomanació xv no s'ha complert.

56. Amb l'adopció d'aquesta Addenda a l'Informe de compliment del segon cicle, el GRECO conclou que, de les 18 recomanacions a Andorra, un total d'11 s'han implementat o s'han tractat de manera satisfactòria. Malgrat aquesta situació globalment satisfactòria,

el GRECO lamenta que cap de les cinc recomanacions clau que l'Informe d'avaluació havia formulat en matèria de mesures de lluita contra la corrupció en l'Administració pública s'hagin implementat plenament a data d'avui (especialment pel que fa a una regulació dels conflictes d'interessos i a la protecció dels denunciants, dos elements crucials de qualsevol política pública preventiva de la corrupció, especialment important en el context andorrà). El GRECO té, per tant, la ferma esperança que els diversos debats que estan en curs es completaran amb determinació a fi de garantir que es prenguin mesures addicionals en un futur proper.

57. L'adopció d'aquesta Addenda a l'Informe de compliment posa fi al procediment de compliment del primer i segon cicles conjunts pel que fa a Andorra. Això no obstant, si les autoritats andorranes ho desitgen, podran mantenir el GRECO informat de qualsevol novetat relativa a l'aplicació de les recomanacions ii, vi, xii, xiii, xiv, xv i xvi.

58. Finalment, el GRECO també convida les autoritats d'Andorra a autoritzar, en el termini més breu possible, la publicació d'aquesta Addenda, a traduir-la en la llengua oficial i a fer pública dita traducció.